

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 22. Zettortdeenâ 27tâ Mei 1848.

Muhſchigs ſchihds.

Paleſtinas juhrmallâ kalns irr, fo ſauz tur
Karmels,
Leels un plats un augſts, tam apfahrt irr breef-
migas aifas,
Dſikkas un tumſchas un ſchauſchalu-pilnas, ka
eekſchâ tur pikti
Pats tas tumſibas leelſkungs walditu muh-
ſcham. — No weenas
Tahdas Ahſwerus islihda ahra. Prohjam
jaw buhs drihs
Diwituhkſtoſchi gaddi, kamehr breeſmigais ne-
meers
Mohzidams treez to apfahrt pa ſemnehm un
paſauli; tapehz,
Ka winſch meeru bij leedſis tam meer a-leel-
kung am paſcham.

Kad tas Kungs tai paſemmoſchanahs wiſs-
gruhtakâ brihdi
Gahja to kruſtu neſdams par wiſſas paſaules
grehkeem
Jerufalemei zaur us Golgatu, nahza winſch
gaxram
Ahſwerus nammam un tur pat gribbeja atpub-
ſtees druſzin.
Nekahwa ſchis to winnam; bet ſpehra nikni ar
kahjahm
Mohſt to muhſchigu Kungu; blauidams
lepni tam wirſu:
„Prohjam us Golgatu tu! Tew ſemm jaw
nahwei bij' apriht,
Tapehz ka tu pats leelijees eſſi: Deewa Dehls
eſſohts!“ —
No ta ſpehreena Jeſus ſaſchluffa appaſch tahs
naſtas;
Slihka un krittâ bes ſpehka pee ſemmes, un
palikka kluffu,

St kâ jehrs klufs paleek, laut wilks to ſa-
grahbis plohſa.
Zuhliht nolaidahs nahwes-engel's ar duſmigu
waigu
Ahſwerum preekſchâ un ſauza ar breeſmigu
pehrkora-balſi:
„Dſirdi, Ahſwerus! tapehz ka duſſu ta zil-
weka dehſam
Nisleedſis tu tai wiſſu-gruhtakâ brihdi; no
teyim
Wiſſa duſſa nu behgs un breeſmigais nemeers
tey mohzihs,
Trenkajs par ſemm' un walſtim! Ta ſalda
duſſa, fo kappâ
Wiſſi zilweki pehz ſchihſ paſaules-puhlehm
tur bauda,
Atkemta tey nu, Ahſwerus! atkemta teyim
us muhſchu!“ —
Apſuhyojees pehz tuhkſtoſch un aſton ſimts
gaddeem tē lihda
Ahſwerus ahr' no weenas ſchihm tumſchahm
Karmela allahm.
Pihſchtus no kahjahm noſtrattijs winſch un is-
puzzejs bahrsdu,
Skattijahs ſtihwi wiſſapfahrt un redſeja tur
pat netahlu
Galwas-pauru-tſchuppu un weenu ſagrabbis
duſmigs
Sweeda winſch tã ka ſchnahkdams un ruh-
dams ſtrehja tas leiã,
Un prett klintsſtuhri appaſchâ ſaſchkihda ſpir-
galu-ſpirglõs.
„Ah! manna tehwa galwa bij ta!“ — Ta
paſſat winſch blahwa
Paurim tam; wehl ſagrabbâ obtru no tſchup-
pas un laida
Atkal tã pat to, un ſeptinajs wehl tã zitt' paſ-
ſat zitta,

Ka tee ruhfdami ween pa grawahm un afmineem
frehja
Besdibbeni eekschâ, un pats winsch ar atpleh-
stahm azzim
Pakkat stattijahs teem, un kauza ar krahfda-
mu balsi:

„Ah — ah Pauris tas irr mannas wezzenes
galwa!“ —

Sweeda wehl wairaf tohs paura, ka schnahf-
dami leijâ tee frehja.

„Behrnina = pauri irr schee un schee un —.“
Sakneebdams luhpas

Krahza winsch: „Al laimigi tee — tee war-
reja nomirt!“

Bet es tas lahstis! Al: — Relaimigs! — Es
— es newarru nomirt!

Taisnais! warrenais tu! kas debbefis wal-
di, tu leelais!

Woi tu ta breefmigi manni mohzifi muhschigi
muhscham!“ —

„Warrenâs leefmâs, kad degga Jerusalem',
frehju es eekschâ;

Rahwu tihscham to dsihwu, breefmigu ug-
guni rihle.

Reemera saldateem, kas tur neganti laupija,
kawa,

Tihscham splahwu es azzis; — lahdeju win-
nus teem Deeweem.

Gan tee schahwa mann', — gan bakstija manni
ar spihkeem,

Metta ar afmineem mannim, krahwa ar boh-
meem par galwu;

Taf ta taisna lahstis, tas turreja manni pee
matteem,

Ka, kaut kawa tee mann', taf no kaut tee ne-
spehja manni!“ —

„Kohma, tas leelais grehku = pilfats, kad
gruwa tas druppôs,

Appaksch teem leeleem krisdameem muhru-drup-
peem es schahwohs.

Leeli afmini gahsahs mannim us galwu tur
wirsû,

Tâ ka ugguns = dsirksteles ispsrahga mannim
no peeres,

Galwu taf nespehja fatreekt. Es stahweju
zeeti kâ klintskalns.

Tautas redseju augam — nihkstam redseju
tautas!

Bet schim Karmetam lihdsigs. Es — es ne
warru nomirt!“ —

„Ah! No kalneem, kam mahkoni johschahs
ap widdu, ka duhmi,

Gahsohs us galwu it tihscham wifsdiskakâ
juhrâ es eekschâ.

Bet tee warrenee wilni mann' sweeda prett
krastu tik dikti,

Klints ka pahrsprahga puscham; taf dsihws
es biju kâ bijis!“ —

„Etnas krahteri, tur es lehzu it tihscham
pats eekschâ

Ugguns = sanki, kas wahrijahs muttutus mes-
dams kâ katlâ,

Mehneschus desmit tur es ar leefmu = milscheem
neganteem —

Ah — ah! Desmit mehneschus israhwohs
dikti ar tahdeem.

Sillâ sehwetu = juhrâ, tur tihscham masgajohs
eekschâ;

Dsehru to ugguns = schkidrumu wehderâ eekschâ,
ka duhmi

Schahwahs pa mutti un nahsim it kâ pa stur-
steni ahra.

Etna = kalns ispslahwa mann' ar wissu ugguni
gaifâ.

Nokrittis semmê, atmohdohs; dsihws taf biju
kâ bijis.“ —

„Meschâ bij ugguns. Tas degga neganti
ka ruhfdamas leefmas

Lohzidamahs brihscham lihds pascheem mahko-
neem schahwahs.

Rahwigam uggunim schim es frehju it tih-
scham pats eekschâ.

Leeleem blahkeem ween tas no sarreem us gal-
wu man lihja.

Apswilla ahda man — ir usazzis matti un
bahrsda;

Neaprihja taf mann'. Gahju tur zaur kâ zaur
miglu.“ —

„Karsch — ja breefmigi kahds fur pohstija
nemeera = laudis —
Smeeklu = leeta man bija — widdu tur strehju
es eefschâ.
Reemeru = wirsneekus apsmehju, fauldams tohs
tihscham par bahbahm;
Sprantschu = wirsneekus arr'. — Ah! fuhdus
fweedu teem azzis.
Breefmigi tee là plehfigi swehri strehja man
wirfû.
Wehlejahs apriht manni ar fawahm deggo-
schahm azzim;
Bet teem sohbinî pahrsprahga — saluhfa spihki
là salmi,
Rad tee mehtaja tohs prett mannahm akminu-
kruhtim.“ —

„Sarazeneru sohbins, leels un breefmigi
greesigs,
Drusku = drustôs tas gahja prett mannu teh-
rauda peeri.
Lohdes = kruffa schnahldama graisija manni par
gihmi,
Ittin là firnu = fauja, lo fehjeis prett akmini
trahpijs.
Elewants wolti braddaja mann' ar wehrpetu
lahjahm;
Welti kârre = sirgs mannim spehra ar paka-
wahm kruhtis.
Sakehdetas dischgabbal = bumbas gahba par
widdu
Manni un aisspehra tahli; taf puscham mann'
nespehja pahreaut.
Pulweru = muzzahm, las pillis un pillatus
usspehja gaisôs,
Kahpu smeedamees wirfû. Tahli tahs ais-
spehja manni
Gaisâ eefschâ, tà là bes jehgas es nokrittu
femmé;
Taf es atmohdohs atkal un redseju sewim wiss-
aplahrt,
Akminu = druppus, kohkus un affinis, smadse-
nes, kaulus,
Galkas = gabbalus arr' un zittas sadraggatas
leetas;

Bet es biju wehl dsihwos un weffels starp wif-
feem scheem druppeem.“

„Slepkawa runga gahja pee mannim pu-
scham là strunkis;
Bendes = rohka isluhfa manni schaufchoht pee
lahla;
Tihgeris sohbus atzirta tà pee mannim là
flinti;
Lauwa isfalzis gahba mann' gan, taf ne-
spehja pahrspehst;
Nahwigas tschuhstas es dauds reisahm aplam-
pu mihli là bruhthes:
Butschoju tahs us mutti — gahrtdi to nah-
wigu feeklas
Laisiju es un notihju tihscham tahs wehderâ
eefschâ;
Puhkeem ênaibiju krohni — galwu bahsu
teem rihlê.
Tschuhstas dschla mann' gan — gan schnaudsa
mann' puhli neganti;
Ne-eedsehla taf mann' tahs — noschnaugt tee
nespehja manni.“

„Tihscham es splahwu teem breefmigeem pa-
faules waldneekem azzis:
Affins = funs! Nerus, tu! — Tâ teescham
azzis tam teizu.
Affins = funs! Dezjus, tu! — Tâ teescham
azzis tam teizu.
Affins = funs! Mulei Ismael, tu! — Tâ az-
zis tam teizu.
Mohkas wissgruhstas wiffi schee leelmanni
uslikla mannim,
Nokaut taf nespehja mann', kaut paschi no
dusmahm tee sprahga.“

„Ak wai! Newarrecht nomirt! — newar-
recht nomirt un duffeht
Nedabbuht pehz scheem — pehz scheem nobeig-
teem dsihwibas = gaddeem!
Pihschtu = gihmi nest un mirstama meesâ schê
nowahrgt
Weenadi ween un nedabbuht baudiht to sal-
digu meeru,
No pehz schi muhscha = gruhtibahm wiffi zilweki
bauda,

„Al wai! tas irr mohziba — fohds par wiffu
 jo leelaks,
 Ko ween tik uslikt warr schè nihkstamam zil-
 weka-behrnam!
 Gaddus pa fimteem! — Al! pee tuhkstofcheem
 weenadus redseht; —
 Laikus fagaidiht tahdus — tahdus tohs pa-
 waddiht atkal!
 Apnikdams flattitees, ka no sawas muhschi-
 gas rihles
 Zilwekus iswemj tee un zilwekus eerihj tee
 atkal,
 Ta irr breefmiga — ta irr neganti reebiga
 leeta!“ —

„Al wai! Newarreht nomirt! — newarreht
 nomirt! — Zif ilgi?
 Muhschigais, leelais un warrenais, dusmi-
 gais waldneeks! Zif ilgi?
 Al woi tewim naw tawâ fohdibas-kambari
 eeffschâ
 Wehl jo warreni — al jo breefmigi nahwigi
 rihli?!
 Schauj tohs ahra us mannim! — al schauj,
 lai manni tee fagrabhj!
 Norauj tuhliht arr' wissdsittakâ plaifumâ
 eeffschâ!
 Tur — tai muhschigâ neredsamâ tumsibas-
 weetâ —
 Tur lai faraujohs, issteepjohs, pahrgrohsu
 azzis un mirstu!!!“

Ahswerus fihka nu un kitta pee semmes,
 un sawas
 Apfuhnojuschas wezzas un dsikli eerauktas
 azzis
 Nispeeda zeet' un falikka rohkas un kahjas
 it fluffi.
 Engelis swehtais fanehmis, aisa eenessa
 eeffschâ
 Winnu; eeteikdams tam wehl ausi scho pree-
 zigu sinnu:

„Duffi nu faldi, Ahswerus! Deews jaw ne-
 dusmo muhscham!
 Duffi lihds pastaru-deenu, tad tas Dsihwi-
 wibas Leelskungs
 Lihds ar wisseem tew pazels us muhschigu dsih-
 wibu jaunu
 Dohdams ifkatram, ko buhs winsch pasaulè
 dsihwodams pelnijs,
 Un ir tu tad dabbusi sawu pelnitu daku!“ —
 C. Dunsberg.

Teefas fluddinaschana.

Krohna Greenwaldes pagasta teefa zaur scho wisseem
 sinnamu darra, ka pee tahs paschas tahs pee Grante-
 lesmuischas peedallitas, lihdsichinnigas Jaun-Gezawas
 Skaidu mahjas us zins (tas irr: muischas klausibu
 weetâ us naudas mafaschanu) isfohlihs; tee isfohli-
 schanas termini irr us to 11to un 12to Juhni s. g.
 schein nolikti. Tee spreedumi, pehz kurreem ta mahju
 isdohschana notiks, irr pee schihs pagasta teefas eefkat-
 tami. Krohna Greenwaldes pagasta teefa Sahlite, 3
 22trâ Mei 1848.

(L. S.)
(Nr. 318.)

Veefehdetajs Pehter Gallin.
Teefas fihweris H. Henko.

Zitta fluddinaschana.

Zaur scho es wisseem sinnamu darra, ka es sawâ,
 appoksch kolonnadeem (rindahn) otrohnamâ dselsu
 un tehrauda leetu bohde wiffadas surtes dahrgu un
 lehtu

Ziggarn, schuanzann
 un
snehkejannu tabaku
 no ta wasshama fabrika to tungu
Jahna Indrika Hollander un debla
 Rihgâ,
 tik labb leelumâ kâ masumâ pehz fabrika tirgus
 prett flaitamu naudu pahrdohdu. Jalgawâ, tai
 17tâ Mei 1848. 3

G. F. Ucksche.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallae-gubernias augstas maldischanas puffes: Hofrath de la Croix.